

Татарстан Республикасы
Балык Бистәсе муниципаль районы
Шомарбаш авыл жирлегә Советы

КАРАР № 10

Шомарбаш авылы

2019 елның 8 июле

Законнардагы һәм Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Шомарбаш авыл жирлегә жирле үзидарә органнарының үзидарәлек норматив хокукый актларындагы үзгәрешләр мониторингын үткөрү турында Нигезләмәне раслау хакында

Законнардагы һәм Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Шомарбаш авыл жирлегә жирле үзидарә органнары тарафыннан кабул ителгән үзидарәлек норматив хокукый актларындагы үзгәрешләр мониторингын үткөрү буенча Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Шомарбаш авыл жирлегә жирле үзидарә органнары эшен камилләштерү максатларында, Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы “Шомарбаш авыл жирлегә” үзидарәлек берәмлегә Уставына таянып, Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Шомарбаш авыл жирлегә Советы **КАРАР БИРӘ**:

1. Законнардагы һәм Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Шомарбаш авыл жирлегә жирле үзидарә органнарының үзидарәлек норматив хокукый актларындагы үзгәрешләр мониторингын үткөрү турында кушымта итеп бирелә торган Нигезләмәне расларга.

2. Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Шомарбаш авыл жирлегә жирле үзидарә органнарына:

үзләренең нормалар ижат итү (эшләү) эшчәнлегендә әлеге карарның 1 пункты белән расланган Нигезләмәгә таянырга;

күрсәтелгән Нигезләмәне үтәү өчен җаваплы затлар билгеләргә;

җаваплы затлар итеп билгеләнгән үзидарәлек хезмәткәрләренең вазыйфай инструкцияләренә (күрсәтнамәләренә) тиешле үзгәрешләргә кертергә.

3. Карарны Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Шомарбаш авыл жирлегенең түбәндәге адреслар буенча урнашкан махсус мәгълүмат стендларында: Татарстан Республикасы, Балык Бистәсе районы, Шомарбаш авылы, Ленин урамы, 50А йорт; Алан-Полян авылы, Я.Емельянов урамы, 6 йорт; Кызыл Йолдыз урман хужалыгы авылы, Парк урамы, 10 йорт һәм Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районының <http://ribnaya-sloboda.tatarstan.ru>. веб-адресы буенча “Интернет” мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендәге рәсми сайтында һәм <http://pravo.tatarstan.ru>. веб-адресы буенча “Интернет” мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендәге “Татарстан Республикасының хокукый мәгълүмат рәсми порталы”нда урнаштырырга.

4. Әлеге карар рәсми басылып чыккан көненнән соң ун көн узгач үз көченә керә.

5. Карарның үтәлешенә контрольлек итүне үземнең жаваплылыкта калдырам.

Татарстан Республикасы
Балык Бистәсе муниципаль районы
Шомарбаш авыл жирлегә башлыгы

И.Н.Сафин

**Законнардагы һәм Татарстан Республикасы Балык Бистәсе
муниципаль районы Шомарбаш авыл җирлеге җирле үзидарә органнарының
үзидарәлек норматив хокукый актларындагы
үзгәрешләр мониторингын үткәрү турында
Нигезләмә**

I. Гомуми нигезләмәләр

1. Әлеге Нигезләмә Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Шомарбаш авыл җирлеге җирле үзидарә органнары тарафыннан кабул ителгән үзидарәлек норматив хокукый актларының хокук куллану мониторингын гамәлгә ашыру тәртибен тәгаенли (алга таба – норматив хокукый актлар мониторингы).

2. Законнардагы һәм Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Шомарбаш авыл җирлеге җирле үзидарә органнарының үзидарәлек норматив хокукый актларындагы үзгәрешләр мониторингы җирле үзидарә органнары тарафыннан үзләренә вәкаләтләре чикләрендә гамәлгә ашырылуы үзидарәлек актларын кабул итү (бастырып чыгару), үзгәртү яисә көчен югалтуын тануны (гамәлдән чыгаруны) тәмин итү өчен мәгълүмат җыйнау, гомумиләштерү, анализлау һәм бәяләү буенча системалы, комплекслы һәм планлы эшчәнлекне күз алдында тоту.

3. Мониторинг Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Шомарбаш авыл җирлеге җирле үзидарә органнары тарафыннан үткәрелә.

4. Җирле үзидарә органнары мониторинг үткәргәндә Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль район Советы аппаратының юридик бүлеге һәм үзидарәлек берәмлегенә башка җирле үзидарә органнары белән элемтәдә торып хезмәттәшлек итәләр.

5. Мониторинг үткәрү өчен Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Шомарбаш авыл җирлеге җирле үзидарә органнарында жаваплы затлар билгеләнә.

6. Мониторинг үткәрүнең максатлары булып тора:

федераль һәм республика законнарына яраклаштыру максатларында үзидарәлек актларын кабул итүдә, үзгәртүдә һәм көчен югалтуын тануда ихтыяжны ачыклау;

үзидарәлек актларындагы коллизияләргә, каршылыктар һәм кимчелекләргә, хокукый жайга салуда кабатлауларны бетерү;

җирле үзидарә органнарының норматив хокукый базасын системалаштыруны тәмин итү;

үзидарәлек актларындагы коррупциягә (ришвәтчелеккә) җирлек тудыручы факторларны ачыклау;

кирәк булмаган (актуальлеген югалткан) яки практикада кулланылмаучы

үзидарәлек актларын яисә аларның аерым нигезләмәләрен (нормаларын) ачыклау;
хокук куллануның нәтижелелеген күтәрү, үзидарәлек актларын тормышка ашыруның нәтижелелеген төшерүче факторларны ачып бирү;

жирле үзидарә органнарының тиңдәшле бүлекчәләре тарафыннан үзидарәлек актларының үтәлүенә контрольне гамәлгә ашыруга булышлык итү;

нормалар эшләү (иҗат итү) процессын камилләштерү буенча тәкъдимнәр эшләү.

6. Мониторинг үзгәрешләренә жыйнауны, гомумиләштерү, анализлау һәм бәяләүне үз эченә ала:

Россия Федерациясенә конституциячел законнары, федераль законнары һәм бүтән закон актларындагы;

Россия Федерациясе Президенты указлары, Россия Федерациясе Хөкүмәте карарлары, башкарма хакимиятнең федераль органнары норматив хокукый актлары, федераль дәрәжәдәге законнарга ярдәмчә бүтән норматив хокукый актлардагы;

Татарстан Республикасы законнары һәм бүтән норматив хокукый актларындагы;

Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Шомарбаш авыл жирлегенә Уставындагы, үзидарәлек актларындагы.

8. Мониторингны үткәрүгә нигез булып тора:

федераль һәм республика закон актларына үзгәрешләр кертү;

хокукый жайга салуның билгеле бер өлкәсендә үзидарәлек актларын куллануға анализ;

прокуратура органнары хәбәре (мәгълүматы);

гаммәви мәгълүмат чараларының үзидарәлек актларының житешсезлекләре яки аларны камилләштерү зарурлыгы турында хәбәре;

гражданның, юридик затлар, шул исәптән жәмәгать, фәнни, хокук яклау һәм бүтән оешмаларның, индивидуаль эшмәкәрләренә, дәүләт хакимияте органнарының, муниципаль берәмлекләренә вәкилләкә органнары депутатларының үзидарәлек актларының камил булмавы хакында мөрәҗәгатьләре, шул исәптән үз эченә алган:

Татарстан Республикасы үзидарәлек норматив хокукый актлар регистрына кертелгән үзидарәлек актларына карата Татарстан Республикасы Юстиция министрлыгы тарафыннан үткәрелгән хокукый экспертиза бәяләмәсен;

аларны үткәрүгә вәкаләтле затларның үзидарәлек актларына тиешле тәртиптә әзерләнгән коррупциягә каршы экспертиза бәяләмәләрен;

жирле үзидарә органнары тарафыннан үткәрелүче конференцияләр, семинарлар, халык тыңлаулары, жәмәгатьчелек фикер алышулары һәм башка чараларның йомгаклау документларын.

II. Мониторингны үткәрү тәртибе

9. Жирле үзидарә органнары мониторингны үзләренә компетенциясендәге мәсьәләләр буенча әлеге Нигезләмәнең 5 пунктында күрсәтелгән жаваплы затлар белән үзара элементдә (хезмәттәшлектә) үткәрәләр.

Мониторингны үткөрү максатларында эшче төркемнәр төзелергә, киңәшмәләр, консультациялар үткәрелергә, кирәкле мәгълүматны соратып алдырырга, Татарстан Республикасы, Россия Федерациясе субъектларының бүтән муниципаль берәмлекләре тәҗрибәсе өйрәнелергә, бүтән эш формалары файдаланылырга мөмкин.

10. Мониторинг анализ ярдәмендә гамәлгә ашырыла:

әлеге Нигезләмәнең 6 пунктында күрсәтелгән актларга;

федераль, республика һәм муниципаль дәрәжәдәге норматив хокукый актларга дегъва белдерү турындагы эшләр буенча хөкем актларына (хөкем гамәленә);

прокурор илтифат итүе (реакциясе) актларына.

11. Мониторингны үткөрү формалары:

1) тармак мониторингы – эшчәнлекнең билгеле бер өлкәсендә норматив хокукый актларны куллану турында мәгълүмат алу өчен гамәлгә ашырылучы мониторинг;

2) нокталы (урынлы) мониторинг – конкрет норматив хокукый актны яисә аның бер өлешен куллану турында мәгълүмат алу өчен гамәлгә ашырылучы мониторинг;

3) оператив мониторинг – норматив хокукый актларның гамәлдә булуларының беренче елы дәвамында кулланылулары турында мәгълүмат алу өчен гамәлгә ашырылучы мониторинг.

12. Мониторингны, жирле үзидарә органнарының норматив базасын анализлауны, шулай ук мониторинг йомгаклары буенча үткәрелүче нормалар булдыру эшенең нәтижеләрен беркетүне (билгеләүне) гамәлгә ашыру максатларында үзидарәлек норматив хокукый актлар реестрлары файдаланыла, алар жирле үзидарә органнарында үзидарәлек норматив хокукый актлары реестрын оештыру һәм алып бару тәртибе турында муниципаль берәмлекнең вәкиллеке органы карары нигезендә алып барыла.

13. Мониторингны гамәлгә ашыру процессын оптимальләштерү өчен мәгълүмати системаларның автоматлаштырылган сервислары файдаланыла (аларның операторлары белән контрактлар, килешүләр төзү белән бәйле күрсәтелгән мөмкинлек булганда), алар тәэмин итә:

“Консультант плюс” мәгълүмати системасында контрольгә куелган закон һәм бүтән норматив хокукый актлардагы үзгәрешләр турында мәгълүматның керүен;

“Консультант плюс” мәгълүмати системасының хокукый жайга салуның тиндәшле өлкәләре буенча яналыклар ленталарының мәгълүматы керүен;

Үзидарәлек актларының законнарда ачыкланган туры килмәүләре турында “Кодекс” мәгълүмат компаниясенең “Төбәк законнары аналитигы” автоматлаштырылган мәгълүмати системасының мәгълүматы керүен.

Мониторингны гамәлгә ашыру процессын оптимальләштерү максатларында бүтән мәгълүмати системалар сервислары файдаланылырга мөмкин.

14. Әлеге Нигезләмәнең 10 пунктында күрсәтелгән анализ белән беррәттән үзидарәлек хокукый актларын кабул итүне (бастырып чыгаруны), үзгәртү яисә көчен югалтуын тануны (гамәлдән чыгаруны) тәэмин итү өчен мониторингны гамәлгә ашырганда үзидарәлек актларын куллану практикасы турындагы мәгълүмат түбәндәге критерийлар буенча гомумиләштерелә һәм бәяленә:

кеше һәм гражданның гарантиялэнгән хокукларын, ирек һәм законлы мәнфәгатләрэн үтәү;

үзидарәлек актларын кабул итү (бастырып чыгару) зарурлыгы тәгаенлэнгән күбрәк юридик көчкә ия норматив хокукый актларның булуы;

муниципаль актыны бастырып чыгарганда жирле үзидарә органы компетенциясе чикләрэн үтәү;

үзидарәлек актында коррупциячел факторларның булуы;

хокукый жайга салуда ижтимагый мөнәсәбәтләрнең тулылыгы;

хокук нормалары коллизиясе;

юридик-техник характердагы хаталарның булуы;

үзидарәлек актын кулланганда аның нигезләмәләрнең мөгънәсен бозу;

үзидарәлек хокукый актын кулланганда урынсыз яки нигезсез карарлар, гамәлләр (гамәл кылмаулар);

норматив хокукый актларны куллану практикасының булуы;

норматив хокукый актларны бертөрле куллану практикасының юклығы;

үзидарәлек актын аңлату мәсьәләләре буенча гаризаларның булуы (саны) һәм эчтәлегә;

мөрәжәгать итүчеләрнең (гариза бирүчеләрнең) үзидарәлек акты тарафыннан жайга салынган мөнәсәбәтләр белән бәйлә таләпләрэн канәгатьләнәдерү (канәгатьләнәдерүне кире кагу) турында закон көченә кергән хөкем актларының булуы (саны) һәм аларны кабул итүнең нигезләре.

15. Мониторинг нәтижәләре буенча федераль һәм республика законнарының муниципаль актлар үзгәрешләрэн китереп чыгаручы үзгәрүләре беленгән очракта жирле үзидарә органнары тарафыннан:

үзидарәлек актына үзгәрешләр кертү, үзидарәлек актының көчен югалтуын тану, яңа үзидарәлек акты кабул итү турында үзидарәлек актларының тиндәшле проектлары эшләнә;

үзидарәлек актларын күбрәк юридик көчкә ия актлар белән тәңгәлләккә китерүгә юнәлтелгән бүтән төрле чаралар күрелә.

16. Федераль һәм республика законнарына муниципаль актларга үзгәрешләр кертү зарурлыгын китереп чыгара торган үзгәртүләр керткән очракта мониторинг федераль яки республика актын бастырып чыгарган мизгелдән соң 30 көн дәвамында үткәрелә.

Мониторинг үткәрүгә гражданның, юридик затлар, индивидуаль эшмәкәрләрнең, дәүләт хакимияте органнарының, муниципаль берәмлекләрнең вәкилләкле органнары депутатларының мөрәжәгатләрә, шулай ук прокуратура мөгълүматы (хәбәрә), “Россия Федерациясе прокуратурасы турында” федераль законда билгелэнгән срокларда каралучы прокурор илтифаты актларынан гайре, нигез булган очракта мониторинг алар кергән көннән соң 30 көн дәвамында гамәлгә ашырыла. Күрсәтелгән очракларда мониторингны үткәрү нәтижәләре хакында мөрәжәгать иткән затка хәбәр ителә.

Ерак перспективада көченә керүче федераль һәм республика закон актларының үзгәрешләрә ачыкланган очракта жирле үзидарә органнарының норма булдыру эшчәнлегә планнарына тиндәшле төзәтмәләр турында тәкъдимнәр кертелә.

III. Мониторинг нәтижеләрен тормышка ашыру

17. Мониторинг нәтижеләре буенча үзидарәлек акты проектын эшләү һәм кабул итү тиндәшле федераль һәм (яки) республика актың, әлеге Нигезләмәнең 16 пунктының өченче абзацында күрсәтелгән очрактан гайре, үзгәртү вакытыннан соң ике айдан да артык булмаган срокта үткәрелә.

18. Мониторингны үткәргә җаваплы затлар ай саен хисап аеннан соң килүче айның 5 нче числосыннан да соңармыйча җирле үзидарә органнары җитәкчеләре алдында мониторинг нәтижеләре турында хисап тоталар.

18.1. Мониторинг нәтижеләре турында хисап (мәгълүматлар) үз эченә алырга тиеш:

мониторинг үткәрү объекты турында мәгълүматны;

мониторинг үткәрүне башкаручылар турында мәгълүматны;

мониторинг үткәрү периоды (чоры) турында мәгълүматны;

хокукый җайга салу предметына, мониторингны үткәрү нигезенә кыскача характеристиканы.

18.2. Мониторинг нәтижеләре турында хисап (мәгълүматлар) үз эченә алырга мөмкин:

хокукый җайга салуның ачыкланган проблемалары турында мәгълүматны;

үзидарәлек актларына үзгәрешләр кертү буенча һәм (яки) яңаларын кабул итүнең зарурлыгы, үзидарәлек актларын гамәлдән чыгару турында рекомендацияләренә (тәкъдимнәренә);

хокук мөнәсәбәтләренең тиндәшле өлкәсендә хокукый җайга салуны камилләштерүгә юнәлтелгән мониторинг йомгакларына нигезләннгән бүтән нәтижеләр һәм тәкъдимнәренә.

19. Мониторинг нәтижеләре буенча яңа кабул ителгән үзидарәлек актлары законнар белән билгеләннгән тәртиптә һәм срокларда Татарстан Республикасы үзидарәлек норматив хокукый актлары регистрына кертү өчен җибәрелә.

Күрсәтелгән регистрга кертү өчен анда булмаган мониторинг нәтижеләре буенча ачыкланган үзидарәлек актлары җибәрелә.

20. Мониторинг нәтижеләре буенча нормалар булдыру процессын камилләштерү буенча тәкъдимнәр эзерләнергә мөмкин.

IV. Җаваплылык

21. Мониторингны үткәргә һәм хокуклар булдыру эшчәнлегә өчен җаваплы затлар мониторингны оештыру өчен, шулай ук җирле үзидарә органнары карамагындагы хокукый җайга салуның тиндәшле өлкәсендә үзидарәлек актларын федераль һәм республика законнарына үз вакытында яраклаштыру өчен персонал (шул исәптән дисциплинар тәртиптә) җаваплы булалар.

22. Мониторинг йомгаклары буенча тискәре нәтижеләргә, шул исәптән гражданнарга, юридик затларга, җәмгыятькә һәм дәүләткә зыян китергән гамәлләр (гамәл кылмаулар) өчен законнар нигезендә җирле үзидарә органнары җитәкчеләре җаваплы була.